

Vetenskapligt ogräs

Maskrosflöjt

Det här behöver du:

- ✓ En maskros med stjälk

Gör så här

- Ta bort maskrosblomman och knipsa av stjälken så att den blir ca 10 cm lång.
- Tryck försiktigt till ena änden av stjälken så att den blir platt. Stjälken spricker lite, men den skall inte spricka så mycket att den går isär.
- Stick in den platta änden någon centimeter in i munnen och blås sedan försiktigt. Variera hur starkt du blåser för att få det perfekta ljudet.

Vad händer?

När du blåser i maskrosen så börjar de platta delarna i munstycket vibrera och luften runt om börjar också vibrera. När vibrationerna når öronen så hör du det som ett ljud. Vilken ton som hörs beror på stjälkens tjocklek, diameter och längd och hur hårt du blåser. Försök hitta så många toner som möjligt!

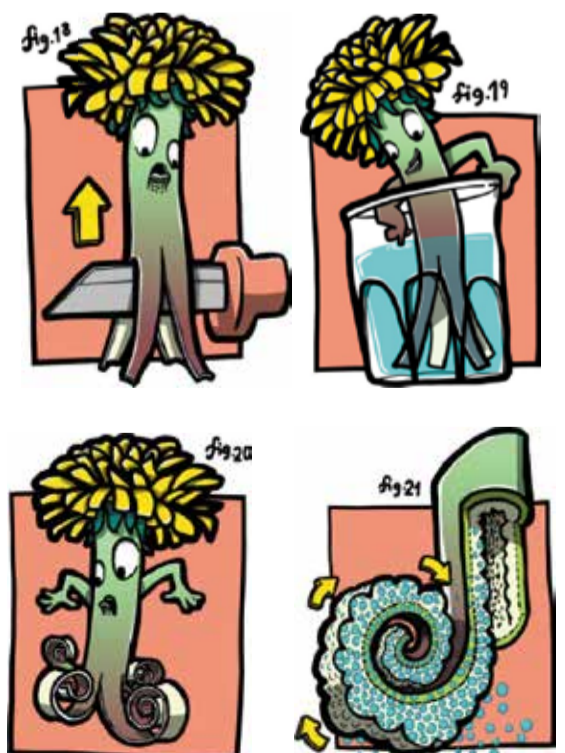
Maskrososmos

Det här behöver du:

- ✓ En maskros
- ✓ Ett glas vatten
- ✓ En matkniv

Gör så här

- Dela de nedersta fem centimetrarna av maskrosens stjälk på längden i flera smala remsor.
- Sätt ner den strimlade stjälken i glaset.
- Vänta en liten stund.

Vad händer?

Osmos handlar om att vissa ämnen (till exempel vatten) kan passera genom cellväggen, medan andra ämnen blir kvar utanför. Om det finns mycket vatten utanför cellen men lite vatten i cellen kommer vatten att passera genom cellväggen och tas upp av cellen. När vi sätter maskrosen i vatten kommer cellerna i maskrosstjälken att ta upp vatten. Det samlas mycket vatten i stjälken vilket gör att den blir större. Eftersom den mjukare insidan av stjälken kan ta upp mer vatten än den hårdare utsidan kommer stjälken att rulla ihop sig.

FENOMENALEN

Science Center på Gotland i samarbete med Gotlands Allehanda

ILLUSTRATIONER: HENRIK AF PETERSENS